

Spis treści

Wstęp	7
Rozdział I. Naród ukarany (наказанный народ) 1941 – 1947 .	21
1. Wybuch wojny niemiecko-radzieckiej (22 VI 1941) a sytuacja wewnętrzna w ZSRR	21
2. Położenie ludności niemieckiej w ASRR NP i w innych regionach ZSRR	24
3. Deportacja ludności niemieckiej z ASRR NP i z innych regionów ZSRR	29
4. W systemie osadnictwa specjalnego i w „armii pracy”	38
5. Położenie Niemców w ZSRR po zakończeniu II wojny światowej	56
Rozdział II. Próby społecznej rehabilitacji. Od powstania państw niemieckich do nawiązania stosunków ZSRR — RFN (1948 – 1955)	70
1. Radzieccy Niemcy w ramach systemu osadnictwa specjalnego w latach 1948 – 1955	70
2. Likwidacja systemu osadnictwa specjalnego w 1955 roku	81
3. Powstanie RFN i proces kształtowania polityki wschodniej w kwestii Niemców w ZSRR	93
4. Położenie ludności niemieckiej w ZSRR a problemy nawiązania stosunków dwustronnych z RFN	100
5. Nawiązanie stosunków dyplomatycznych pomiędzy ZSRR – RFN w 1955 roku a kwestia radzieckich Niemców	109
Rozdział III. W okresie odwilży i „zastoju” (1955 – 1985)	118
1. Problem radzieckich Niemców w negocjacjach dwustronnych ZSRR – RFN w latach 1957 – 1958	118

2. Radzieccy Niemcy w polityce wewnętrznej ZSRR okresu odwilży (1956 – 1964)	135
a. Pojęcie rehabilitacji terytorialnej	139
b. Rozwój szkolnictwa narodowościowego jako element rehabilitacji	142
c. Rozwój prasy niemieckojęzycznej jako element rehabilitacji Niemców w ZSRR	147
3. Społeczno-narodowościowa mobilizacja radzieckich Niemców w epoce „zastoju” (1965 – 1982)	152
4. „A po co mi trzecie Niemcy”?	157
5. Próby reaktywacji niemieckiej autonomii na obszarze Kazachskiej SRR	165
6. Radzieccy Niemcy na drodze do masowej emigracji	170

Rozdział IV. Autonomia czy masowa emigracja (1985 –1991)?

1. Nowe możliwości rozwiązania problemu radzieckich Niemców po 1985 roku	185
2. Próby zahamowania emigracji radzieckich Niemców. Delegacje przedstawicieli radzieckich Niemców w 1988 roku	191
3. Nieformalny ruch przeciwników autonomii radzieckich Niemców nad Wołgą w schyłkowym okresie istnienia ZSRR	197
4. Nowy etap zorganizowanej działalności radzieckich Niemców w ZSRR (1989 – 1991)	201
5. Masowa emigracja radzieckich Niemców do RFN w latach 1989 – – 1990	219
6. Podsumowanie	230

Zakończenie

Bibliografia